

MARC ESTRATÈGIC 2018 - 2021

Servei Civil Internacional de Catalunya

ÍNDEX

L'estat del món

L'estat de l'SCI Catalunya

El món que volem

L'estratègia per fer-ho possible

Marc transversal: mirades i eixos

Eixos estratègics:

- Voluntariat internacional transformador
- Activisme local empoderat
- Educació per la pau mobilitzadora
- Veu escoltada i referent
- Estructura coherent i sostenible

Com s'ha fet?

Aquest marc estratègic s'ha elaborat a través d'un procés participatiu de consulta a la base social de l'SCI que ha constatat dels següents espais:

- Un taller durant la tancada entre equip i junta al Gener de 2018
- Dos tallers replicats en diferents horaris amb membres de la base social al Febrer de 2018.
- Un taller durant l'AGO del Març de 2018.
- Una comissió de redacció conformada per dues persones de junta i una de la base social amb el suport de l'equip tècnic.
- Un espai d'esmenes on-line.
- La validació s'ha dut a terme durant l'AGE del Juny de 2018.

Després de l'aprovació, es farà una feina de traslladar el marc estratègic als plans de treball anual, desenvolupant indicadors per poder fer seguiment del marc estratègic. Anualment, a la tancada entre equip i junta i a l'AGO, es farà una valoració de l'evolució del marc estratègic.

L'ESTAT DEL MÓN

A 2018 i llegint el món des d'una perspectiva pacifista, feminista, antiracista, decolonial, ecologista i anticapitalista, ens preocupa i ens inspira que:

Vivim en un món violent a nivell micro i macro en què els conflictes es “resolen” per la via militarista, deixant en cada conflicte centenars o milers de víctimes civils mentre la indústria armamentística es lucra i mou milions, acaparant els diners públics que es podrien destinar a serveis socials com ara l'educació, la sanitat o l'habitatge.

Vivim en un món cis-hetero-patriarcal, en una cultura masclista, en què ser una persona LGBTQI+ o dona és sinònim de patir violència directa i discriminació en pràcticament tots els àmbits de les nostres vides. Ens qüestionen, ens assetgen, ens violen, ens maten i la justícia que ens hauria d'emparar és una justícia patriarcal. **Per sort, el moviment feminista pren força i enguany hem viscut una Vaga Feminista el 8 de Març amb els carrers plens de sororitat. Ens volem vives, lliures i rebels!**

Vivim en un món racista a nivell directe, cultural i estructural. Un món en què les persones “no blanques” segueixen sent etiquetades sota la categoria d'“altres” i vistes com a amenaça, maltractades, privades de fer ús de l'espai públic amb seguretat, sotmeses a detencions selectives per la seva aparença, discriminades en l'àmbit laboral i privades d'oportunitats i recursos. Un món en què les fronteres només s'obren amb facilitat a persones europees, blanques, de classe alta; en què el binomi expatriat -immigrat no parla del diferent estatus d'una persona en el país on resideix si no del seu país d'origen, del seu color de pell, de la seva classe social; en què es titlla d'il·legals a les persones que no poden complir amb una llei d'estrangeria assassina. Un món hipòcrita que crea guerres en països empobrits i després tanca fronteres. Un món colonialista, en què les lògiques que regeixen les relacions internacionals estan impregnades d'una tendència conqueridora de sabers i fers, de recursos, de territoris. **Per sort, hi ha moviments com la “Tancada per Drets”, que denuncia la flagrant vulneració de drets que pateixen les persones migrades i refugiades o com “Stop Mare Mortum”, que ha liderat els moviments d'incidència política sobre persones refugiades a Catalunya.**

Vivim en un món amb data de caducitat, si seguim tractant el nostre medi ambient com ho hem fet fins ara. L'impacte ambiental que comporta l'estil de vida occidental i capitalista d'un petit percentatge de la població mundial implica conseqüències a nivell planetari i, per tant, cap a la resta de població que no viu segons aquest model. Són moltes i diverses les conseqüències que aquest fet comporta, però cal destacar una qüestió que encara no es considera suficientment important per estar a l'ordre del dia de les principals problemàtiques mundials, però que és de gran urgència tractar: les refugiades climàtiques. Arran del canvi climàtic, es produeixen migracions com a conseqüència directa de la manca o escassetat de recursos, o dels conflictes bèl·lics per disputes sobre el control de recursos. Aquests conflictes i migracions estan augmentant arran del canvi climàtic, i es creu que si la tendència actual no s'inverteix i no es prenen mesures radicals per aturar el canvi climàtic, el nombre de persones que hauran de migrar serà molt més alt que les persones que han de fugir de conflictes bèl·lics, o discriminacions o persecucions de qualsevol tipus.

Vivim en un món capitalista, amb una lògica productivista que centrifuga la vida de les persones i que esclavitzava i instrumentalitza a unes moltes, en pro d'obtenir resultats i beneficis per a uns pocs. Un món que consumeix per sobre de les seves possibilitats, destruint la terra i acabant amb els recursos que aquesta ens ofereix. **Per sort, poc a poc es fa més present l'economia feminista, aportant una perspectiva de cures i posant la vida i les persones al centre, visibilitzant les tasques reproductives i buscant la repartició equitativa de les mateixes.**

Vivim en un món en què el "volunturisme" està guanyant terreny, un model de voluntariat consumista i colonialista, que no busca la transformació social, no es planteja els privilegis des del qual es du a terme l'acció voluntària i no té en compte ni respecta la veu de les comunitats locals d'acollida. Tanmateix, les organitzacions de voluntariat internacional veuen disminuït el nombre de persones que participen als seus projectes. Tenim la sensació que el model de voluntariat internacional transformador està en crisi.

I, finalment, fixant-nos en el nostre context més proper: vivim en un món i, en concret, l'Estat Espanyol, en què s'està perseguint la llibertat d'expressió d'artistes i activistes. Des de fa mesos i, en particular, des de setmanes abans del Referèndum de l'1 d'Octubre de 2017, vivim un període de molta tensió política entre el govern de l'Estat Espanyol i de Catalunya. Actualment, ens trobem amb activistes, representants d'organitzacions de la societat civil organitzada, diputades i conselleres a la presó o a l'exili. Fins poc abans de l'aprovació d'aquest marc estratègic, hem patit l'aplicació de l'article 155 de la constitució espanyola. **Per sort, davant tota la tensió, persecució i repressió, la societat civil catalana manté una mobilització civil no violenta i hem vist néixer moviments com els Comitès de Defensa del Referèndum/de la República, i campanyes com ara #SomDefensores, #NoCallarem, "Demà pots ser tu", entre d'altres.**

L'ESTAT DE L'SCI CATALUNYA

Per parlar de futur i imaginar-nos d'aquí 3 anys, és important recordar d'on venim i veure com ens hem fet grans i, si ens posem a comptar, estem entre dos aniversaris: el 2017 en vam fer 35 com a SCI Catalunya i al 2020 celebrarem el centenari de l'SCI Internacional.

En els darrers anys, hem aconseguit consolidar, tant en discurs com en acció, un model de voluntariat d'acord amb els nostres valors: **un voluntariat internacional de base, crític i transformador** i ens seguim repensant des de la necessitat de dotar tots els projectes de perspectiva crítica, feminista i decolonial. Alhora, com dèiem, estem vivint l'auge del "volunturisme", un model lligat al consum i al colonialisme. A nivell quantitatiu, després d'un 2016 de màxims històrics (380 voluntàries enviades a camps i 188 acollides), al 2017 vam patir una reducció dràstica del nombre de voluntàries enviades (276), fet que s'ha vist reproduït també en altres branques de l'SCI i en altres organitzacions que es dediquen al voluntariat internacional.

Entenem la base social com el motor de funcionament de l'entitat. Actualment tenim 5 grups locals actius (Akelarre Violeta, Borsa de Formadores, Justícia Climàtica, Midi-cat i

Ravalució) d'entre 5-10 persones cadascun on hi detectem una participació cíclica i a vegades poc constant, però amb un impacte positiu tant a nivell individual com per a l'entitat. Si bé tenim una base social diversa, forta i força empoderada; també tenim la sensació que els temps estan canviant i nosaltres encara no ens hem adaptat als interessos i necessitats de la nostra base social. És per això que al 2018 hem encetat un procés de diagnosi que ens permetrà identificar quina és la situació actual, quins són els interessos de les persones que la conformen i des d'aquí definir l'estratègia i promoure aquest voluntariat que es genera des de les inquietuds de la base i que no és consumista.

Per altra banda, ens trobem en un moment de consolidació de projectes d'**educació per la pau i sensibilització**, sobretot d'aquells referents a l'àrea del **sud de la Mediterrània**, particularment amb un enfortiment de llaços amb organitzacions locals de Palestina i, en menor mesura, a Jordània. Així, ens estem convertint en una organització de referència en aquest àmbit tant a nivell local (Catalunya), com entre les branques de l'SCI a nivell internacional.

Pel que fa a la creació de **discurs i al posicionament** front les problemàtiques socials, d'una banda estem contentes de la millora feta des d'uns anys ençà, en què ara alcem més la veu per denunciar realitats injustes. Alhora, som conscients que, davant d'un món hiperconnectat que demana cada vegada més respostes instantànies i una presència constant a les xarxes socials, sovint no podem donar una resposta suficientment ràpida a la realitat diària respectant alhora les diversitats. Detectem que ens manquen **espais de debat i diàleg de la base social** des d'on compartir, definir-nos i posicionar-nos.

Tot aquest treball mencionat el fem des d'una **estructura** formada per una junta de 10 dones, un equip tècnic de 7 treballadores i 2 voluntàries internacionals a l'oficina. Anem adaptant gradualment l'estructura i el funcionament cap a pràctiques més sostenibles i de respecte al medi ambient, així com incorporant la **perspectiva de cures i feminista** en el dia a dia de l'organització. En aquest sentit, hem apostat per a pensar-nos des d'un **enfocament feminista** i en els últims anys ho hem treballat des de diferents nivells, des de formacions per a la base social fins a aportar la perspectiva feminista en espais internacionals.

En els últims anys s'ha fet un esforç per tal de descentralitzar l'activitat feta, centrada a Barcelona, per tot el **territori català**. Si bé ho hem millorat pel que activitats segueix sent un repte a nivell d'espais de participació. Actualment, hem impulsat nuclis territorials a Girona, Camp de Tarragona, Ponent i País valencià.

El **treball en xarxa** és l'essència de l'SCI. És per això que estem presents en diferents xarxes associatives a nivell local en l'àmbit de la justícia global, l'economia social i solidària i el moviment juvenil. A nivell internacional, en els últims anys hem enfortit la nostra presència i incidència tant a l'SCI Internacional com en el CCIVS. Tot i així, som conscients de dos reptes: per una banda, mantenir la importància del treball local amb perspectiva internacionalista; i per l'altra, ser capaces de continuar incidint i ser actives en l'estructura internacional, conscients que actualment som una de les branques consolidades.

EL MÓN QUE VOLEM

MISSIÓ

L'SCI Catalunya treballa activament per promoure una cultura de pau, la justícia global i l'apoderament de la societat civil, mitjançant el voluntariat internacional, la participació local i l'educació per la pau amb un impacte local i global.

VISIÓ

La nostra visió és la d'un món en pau, sense cap tipus de violència ni estructures que les legitimin, inclosiu amb la diversitat, amb un teixit social participatiu i associatiu basat en la justícia global, l'equitat, el suport mutu i el respecte dels drets de totes les persones.

Per això volem:

- Participar activament al moviment global per la justícia social i la pau.
- Un voluntariat internacional transformador, amb impacte local - global i coherent amb una realitat de base.
- Ser agents de transformació en l'àmbit local a partir de l'activisme i la implicació social des d'una lògica associativa.
- Ser reconegudes en educació per la pau entesa com un procés participatiu basat en l'educació i el pensament crític per impulsar una societat responsable i activa.
- Tenir en compte la diversitat existent en la nostra societat a l'hora de dur a terme les nostres accions i projectes.
- Treballar en xarxa amb altres col·lectius i organitzacions per tal d'unir esforços, teixir comunitat i assolir els objectius comuns.

VALORS

Justícia Global: Entesa com un món on es garanteixin a totes les persones els seus drets socials, polítics, civils, econòmics i culturals, basat en la justícia distributiva, l'ètica de la cura, el bon viure i l'eliminació de totes les desigualtats i la participació activa i igualitària.

Justícia ambiental: Entesa com un món en què la lluita contra el canvi climàtic ha aconseguit fer caure el model de producció i consum del capitalisme cap a allò crític, ecològic, ètic i just.

Solidaritat: Entesa com el suport mutu entre persones, col·lectius, institucions, comunitats i pobles, des de la horitzontalitat, la reciprocitat i la consciència de privilegis i opressions.

Apoderament: Entès com el procés pel qual s'augmenta la fortalesa i la confiança en les pròpies capacitats dels individus i les comunitats per impulsar la transformació social de les estructures que condicionen el seu entorn.

Pensament crític: Entès com l'anàlisi de la vida quotidiana mitjançant el raonament independent, la humilitat intel·lectual, la consciència dels propis prejudicis i condicionants socials i la disposició a debatre col·lectivament.

Noviolència: Entesa com a principi i com a mètode per al canvi social. Incorpora l'educació, la persuasió a través dels mitjans de comunicació, la desobediència civil i l'acció directa no violenta.

Feminismes: Entesa com a eina per aconseguir una societat equitativa en l'àmbit econòmic, social i cultural, sense discriminació per sexe ni gènere, ni per preferència sexual o afectiva.

Diversitat: Entesa com la riquesa que es genera fruit de la interacció de la multiplicitat d'identitats, maneres de fer i ser. Garantint que la relació es doni des de l'horitzontalitat i l'equitat.

Voluntariat: Entès com la participació col·lectiva i compromesa amb voluntat de transformació social i personal. Sense afany de lucre personal ni col·lectiu i vertebradora de processos comunitaris, basat en l'autogestió i la democràcia.

Decolonialitat: Entesa com el procés d'emancipació de la lògica hegemònica occidental/nord, cap a un pensament crític que deconstrueix i descolonitza tots els sabers i fers que han sigut construïts socialment des del capitalisme, la colonització, la globalització i el patriarcat per desaprendre, reinterpretar i qüestionar tot allò social i culturalment imposat i interioritzat a través de pedagogies, experiències i sabers provinents dels propis actors - i no des de la interpretació que el poder fa dels mateixos - que ens apropin al coneixement de les realitats existents.

L'ESTRATÈGIA PER FER-HO POSSIBLE

MARC TRANSVERSAL

En aquest marc estratègic ens proposem actuar incidint des d'aquestes **mirades transversals:**

- **Feminista:** que qüestionari i lluiti per acabar amb les estructures patriarcals de la societat en què vivim, la cultura normativa cis-hetero-patriarcal, les violències masclistes i la discriminació per motiu de gènere, i que construeixi una alternativa posant la vida i les cures al centre.
- **Ecologista:** que qüestionari el model actual de consum, propi d'un sistema capitalista, i que aposti per un model de consum crític, ètic i just, per així fomentar, en el dia a dia, pràctiques ecologistes i de lluita contra el canvi climàtic.

- **Inclusiva:** que faciliti la equitat d'oportunitats, asseguri la participació en processos de decisió de les persones i col·lectius amb qui es treballi i que asseguri la no-discriminació de qualsevol tipus. Que entengui la diversitat com quelcom enriquidor i hi doni la benvinguda assegurant relacions de poder sanes i sigui un agent de construcció i cohesió social.
- **Decolonial:** que lluiti per deconstruir la mirada i les pràctiques eurocèntriques i paternalistes, que trenqui amb els conceptes de relacions nord-sud, qüestioni les relacions de poder desiguals liderades per societats blanques occidentals i en construeixi des de l'horitzontalitat i la retroalimentació.

Per altra banda, apostem perquè en tots els eixos estratègics hi hagi present també a mode d'**eixos transversals** la consciència del territori i del treball en xarxa.

- **Territori:** A nivell local, som conscients que la nostra activitat està encara molt centralitzada a Barcelona tot i tenir una base social que forma part de tot el territori català, amb la transversalització del territori, volem fer una aposta clara per a descentralitzar l'activitat i els espais de participació. A nivell internacional, focalitzem els nostres esforços en el nostre territori internacional més proper: la mediterrània, i volem començar a millorar les relacions amb llatinoamèrica.
- **Treball en xarxa:** Com a branca d'un moviment internacional, no podem entendre el treball local sense una perspectiva internacional, i a l'inrevés, un treball internacional no té sentit sense l'impacte i arrelament local. L'aposta és mantenir aquest equilibri des de la base social per tal d'afavorir un activisme local amb perspectiva internacionalista. Per altra banda, volem ser capaces d'ampliar la xarxa local amb agents de la societat civil organitzada, en especial els moviments socials.

EIXOS ESTRATÈGICS

Voluntariat internacional transformador

Actualment ens trobem en una situació paradoxal, per una banda hi ha un major coneixement dels projectes de voluntariat i, amb això, un creixent interès de participació per part de joves menors d'edat i joves d'entitats educatives (caus i esplais); alhora, a partir del 2017 hem vist disminuir el nombre de voluntàries que enviem a camps de voluntariat. Considerem que encara hem de millorar la nostra tasca per assolir un voluntariat inclusiu, feminista i amb perspectiva decolonial. Finalment, detectem una manca d'informació sobre l'impacte dels nostres projectes en les persones i les comunitats que hi participen i els impulsen, dades que ens permetrien millorar i aconseguir un impacte més transformador.

Objectius estratègics:

1. Incrementar l'abast del voluntariat internacional.
2. Promoure camps de voluntariat inclusius, i feministes i decolonials.
3. Visibilitzar el nostre model de voluntariat.
4. Analitzar l'impacte i la coherència dels projectes de voluntariat internacional.

Activisme local empoderat

Amb el decreixement de l'enviament de voluntàries a camps de voluntariat, hem vist decreixer també el nombre de persones que s'impliquen a l'SCI en tornar dels camps de voluntariat, fet que dificulta els relleus en els grups locals i la junta. Pensem que el model d'activisme local que ens havia funcionat fins ara que entenia l'SCI com a porta d'entrada a l'activisme, no facilita la implicació en l'entitat a mig/llarg termini i fomenta un activisme "de pas". Detectem una base social atomitzada: els grups locals, les promotores de camps i les activistes no s'interrelacionen i no es coneixen les unes a les altres, ens manquen espais de trobada i comunicació. Si bé el perfil de la base social és força divers, encara no som prou inclusives i no arribem a tothom. Considerem que coneixem poc el perfil, els interessos i les necessitats de la nostra base social, fet que dificulta trobar els mecanismes adequats per enfortir-la i fer-la més participativa. A tot això hi afegim el repte territorial degut a la centralitat de Barcelona pel que fa a l'activitat de la base social i de l'entitat en general i la dificultat d'implicar-se si no es resideix a la ciutat.

Objectius estratègics:

1. Definir una estratègia d'empoderament de la base social.
2. Facilitar la cohesió i la interconnexió de la base social.
3. Enfortir la base social arreu del territori.
4. Aportar una perspectiva internacional a la base social.

Educació per la pau mobilitzadora

Creiem en l'educació per la pau com una eina transformadora que ens dóna recursos per imaginar altres mons i maneres de relacionar-nos des de la justícia global. En els últims anys ens hem consolidat com un agent clau en matèria d'educació per la pau, tant pel que fa a les formacions per a persones que faran un voluntariat internacional, com les obertes a la ciutadania en general (conflictologia i construcció de pau, feminismes, Mediterrània, resolució de conflictes, formació per a formadores...), així com en elaboració de materials pedagògics com Entre[terres]. Tot i així, l'aposta per continuar formant a totes les voluntàries que marxen i que arriben, sumada a la voluntat de fer-ho des d'una mirada decolonial i feminista, ens obliga a continuar revisant el model formatiu i el seu enfocament. Per altra banda, volem treballar per continuar ocupant un lloc destacat en l'oferta formativa d'educació per la pau a través de recursos formatius propis i de la borsa de formadores.

Objectius estratègics:

1. Garantir la formació de totes les voluntàries.
2. Consolidar la pròpia visió de l'educació per la pau.
3. Integrar les mirades transversals a la nostra estratègia educativa.
4. Visibilitzar-nos com un agent de referència en educació per la pau.

Veü escoltada i referent

Les dinàmiques informatives de les entitats i la necessitat de donar resposta immediata a l'actualitat social dificulten, sovint, la capacitat de les mateixes entitats de ser subjectes de discurs i d'oferir les seves mirades i veus sobre determinats temes d'interès social. Des de l'SCI ens proposem trobar l'espai i la manera de fer sentir la nostra veu com una eina més de transformació i educació per la pau, i fer-ho des de la diversitat de mirades de la base social. Volem incidir en els espais de participació local i internacional aportant la nostra expertesa en aquelles temàtiques on som referents. Així com, volem recolzar i donar veu a aquells moviments socials o col·lectius coherents amb els nostres valors i difondre el discurs del qual no en som generadores.

Objectius estratègics:

1. Generar discurs propi des de la base social en voluntariat, activisme juvenil, pau i noviolència.
2. Portar el discurs juvenil al moviment de pau i el discurs internacional i de pau al moviment juvenil.
3. Fer d'altaveu de moviments socials coherents amb els nostres valors.
4. Traslladar les mirades transversals a nivell internacional.

Estructura coherent i sostenible

La generació de discurs en lògica transformadora no ve donada només per l'activitat que fem, sinó també per com ho fem i amb qui ho fem. La nostra estructura, les nostres finances, la nostra gestió, les nostres relacions i la nostra quotidianitat han d'anar en coherència amb els nostres valors per tal de ser veritablement transformadores. Per això, volem continuar enfortint el vincle amb l'economia social i solidària per generar relacions econòmiques justes i sostenibles. En termes econòmics, encarem el repte de la dependència econòmica de l'administració pública i la dificultat de dotar-nos de finançament propi, fet que ens debilita i pot generar inestabilitat. Per altra banda, la necessitat de fer visible i comprensible l'estructura que ens sosté fa que vulguem mostrar-nos de forma transparent de cara a totes les membres de l'entitat i la nostra xarxa.

Objectius estratègics

1. Ampliar i diversificar les fonts de finançament.
2. Garantir un consum crític, conscient i just.
3. Visibilitzar l'estructura econòmica i la de gestió.
4. Millorar els canals de comunicació interna.